

KS. ANDRZEJ WIDAK

Z DZIAŁALNOŚCI DIECEZJALNEGO STUDIUM ORGANISTOWSKIEGO W RZESZOWIE 2014/2015

Dnia 4 października 2014 roku Diecezjalne Studium Organistowskie rozpoczęło 22 rok swojej działalności. Warto przypomnieć, że zostało erygowane 22 listopada 1992 roku jako jedna z pierwszych instytucji diecezjalnych. Pierwszym dyrektorem i założycielem był o. Cherubin Pająk OFM.

Diecezjalne Studium Organistowskie w Rzeszowie działa w oparciu o Regulamin Diecezjalnego Studium Organistowskiego, przyjęty podczas I Synodu Diecezji Rzeszowskiej¹. Wchodzi ono w skład Instytutu Teologiczno-Pastoralnego

---

KS. DR ANDRZEJ WIDAK, kapłan diecezji rzeszowskiej, mgr teologii, dr muzykologii. Odbył studia muzykologiczne w KUL, ukończył studia chórmistrzowskie oraz studia z emisji głosu w Akademii Muzycznej w Bydgoszczy. Wykładowca w WSD w Rzeszowie oraz w Diecezjalnym Studium Organistowskim w Rzeszowie. Jest referentem ds. muzyki kościelnej i diecezjalnym duszpasterzem organistów diecezji rzeszowskiej. Jest członkiem Diecezjalnej Komisji Liturgicznej. Zainteresowania naukowe koncentruje wokół historii polskiego budownictwa organowego oraz muzyki w liturgii. Kontakt: a.widak@wsd.rzeszow.pl

1 Uchwały I Synodu Diecezji Rzeszowskiej stały się prawem obowiązującym od 19 stycznia 2005 r. Por.: *Pierwszy Synod Diecezji Rzeszowskiej*, Rzeszów 2004, s. 37. Pełny tekst *Regulaminu Diecezjalnego Studium Organistowskiego*, s. 425–427. Obecnie przygotowany jest nowy projekt *Regulaminu*.

im. św. Józefa Sebastiana Pelczara w Rzeszowie, mieszczącego się obecnie w nowej siedzibie przy ul. Witolda 11A.

Celem Studium jest przygotowanie kandydatów do posługi organisty w diecezji, doksztalcenie muzyczne i liturgiczne organistów pełniących posługę w kościołach na terenie diecezji. Nauka w studium trwa cztery lata. Przewidziany jest dodatkowy rok realizowany w formie rocznego kursu przygotowawczego. Program obejmuje następujące przedmioty: fortepian, organy, zasady muzyki, kształcenie słuchu, chorał gregoriański, harmonia teoretyczna, harmonia praktyczna, harmonia modalna, śpiew liturgiczny, emisja głosu, dyrygowanie, chór, praktyka muzyczno-liturgiczna, organoznawstwo, historia muzyki z literaturą, formy muzyczne, liturgika, prawodawstwo muzyki liturgicznej. Program nauczania w Studium jest dostosowany i realizowany w oparciu o *Podstawy programowe dla diecezjalnych instytucji kształcenia muzyków kościelnych*².

Podczas rozmowy kwalifikacyjnej przeprowadzonej 6 września 2014 roku przyjęto 23 kandydatów. W roku szkolnym 2014/2015 naukę podjęło 47 słuchaczy, a ukończyło 37 słuchaczy pod kierunkiem 10 pedagogów. Rok „0” – ukończyło 5 słuchaczy, rok I – 6 słuchaczy, rok II – 12 słuchaczy, rok III – 8, rok IV – 6 słuchaczy. W roku sprawozdawczym kadre pedagogiczną tworzyli: ks. dr T. Bać (liturgika), ks. dr L. Dyka (chorał gregoriański, fortepian, harmonia modalna, prawodawstwo muzyki liturgicznej), dr M. Hippe (formy muzyczne, historia muzyki, praktyka muzyczno-liturgiczna), mgr M. Lorenc (chór, dyrygowanie, emisja głosu), mgr B. Pyziak (fortepian), mgr M. Rączy (fortepian), mgr A. Śliwa (fortepian), ks. dr A. Widak (harmonia teoretyczna, harmonia praktyczna, organoznawstwo, organy), mgr A. Walicka (fortepian, kształcenie słuchu, śpiew liturgiczny, zasady muzyki), dr T. Zając (organy).

Zajęcia odbywały się w środy i soboty według ustalonego harmonogramu (15 zjazdów w każdym z semestrów). W ramach praktyki muzyczno-liturgicznej uczniowie III i IV roku akompaniowali podczas Mszy świętej, która jest wpisana w program zajęć Studium. Słuchacze roku IV, w ramach zajęć z organoznawstwa, wzięli udział w prezentacji organów w Leżajsku, Mazurach, Rzeszowie – katedrze, Sokołowie Młp. Wszyscy uczniowie uczestniczyli w Wielkopostnym Dniu Skupienia dla Organistów Diecezji Rzeszowskiej, który odbył się 14 lutego 2015 roku. Program obejmował część liturgiczną (przygotowanie liturgii oraz Eucharystię) i naukową – wykład ks. dra Pio-

2 Por.: *Muzyk kościelny*, Biuletyn Stowarzyszenia Polskich Muzyków Kościelnych, nr 4, red. G. Poźniak, Opole-Lublin 2009, s. 64–88.

tra Dębskiego z Legnicy, wykładowcy Akademii Muzycznej we Wrocławiu „Miejsce zespołów wokalnych i instrumentalnych w przestrzeni liturgicznej w świetle dokumentów Kościoła po Soborze Watykańskim II”.

Uczniowie roku IV oraz przedstawiciele pozostałych roczników wzięli udział w VI Ogólnopolskiej Pielgrzymce Muzyków Kościelnych na Jasną Górę, która odbyła się 28 marca 2015 roku.

Diecezjalne Studium Organistowskie w roku sprawozdawczym zorganizowało roczny Kurs Doksztalający dla Organistów. Obejmował on przedmioty: emisja głosu, harmonia modalna, harmonia praktyczna, organy. Zajęcia odbywały się dwa razy w miesiącu. Kurs ukończyło 5 organistów.

Jak wspomniano, obecnie Studium mieści się w nowym budynku Instytutu Teologiczno-Pastoralnego. W związku z przeniesieniem otrzymało nowe sale wykładowe, sale do ćwiczeń oraz nowe instrumenty. Instrumentarium (jeśli można tak powiedzieć) Diecezjalnego Studium Organistowskiego wzbogaciło się o dwa nowe instrumenty: pianino *Irmeler* oraz organy *Johannus* Opus 250. W tej chwili Studium dysponuje 7 instrumentami (3 pianina, 4 organy).

Co roku prowadzona jest rekrutacja do Studium. Do parafii zostały rozesłane plakaty, ogłoszenie o naborze można było usłyszeć w Diecezjalnym Radiu VIA, czy przeczytać w rzeszowskiej edycji „Niedzieli”, a także na stronie internetowej studium.

Przy tej okazji warto zwrócić uwagę na jeszcze jeden niezmiernie ważny problem. Słyszcy się często skargi, narzekania na organistów, zwykle dotyczy to problemu jakości ich gry czy śpiewu ale i nie tylko. Niemal o poważny ból głowy przyprawia prośba: *Potrzebuję organisty!* Na kiedy? *Na dzisiaj, a najlepiej na wczoraj.* Organista to nie tylko dobry czy sprawny „technicznie” muzyk ale Ktoś więcej. Organista to muzyk, który odznacza się pewną duchową wrażliwością oraz rozumie muzykę w liturgii, a to nie byle jaka sztuka! Zarówno na jedno, jak i na drugie potrzeba czasu. Muzyka kształci się wiele lat, tym bardziej organistę. Okazuje się, że zagranie poprawną harmonią pieśni, zagranie poprawnie odpowiedzi mszalnych, właściwy dobór pieśni to nie są rzeczy łatwe. Na rynku wydawniczym mamy, można powiedzieć, „zalew” pomocy dla organistów, ale cóż z tego, skoro niewielu z nich korzysta. Czy nie powinno być też i tak, że organista wychowuje swojego następcę? Mistrz –uczeń. Albo inaczej. Czy ksiądz proboszcz lub wikariusz nie mógłby wskazać, wyszukać kogoś, kto podjąłby się tej posługi w przyszłości? Znamy z historii przykłady muzyków, organistów, którzy swoje zamiłowanie do muzyki zawdzięczają właśnie księżom! Jakże tu potrzeba perspektywicz-

nego spojrzenia i myślenia. A w przyszłości z pewnością uniknęlibyśmy opisanych wyżej sytuacji.

Na zakończenie, w imieniu nauczycieli i słuchaczy Diecezjalnego Studium Organistowskiego, chciałbym wyrazić wdzięczność wobec dyrektora Instytutu, ks. mgr lic. Andrzeja Cyprysia, a przy tej okazji podziękować za wszelką pomoc i życzliwość wszystkim pracownikom Instytutu.